

Achtergebleven na de oorlog

In mei staan we altijd even stil bij de gebeurtenissen rond 1940-1945. Deze keer is er aandacht voor wat er is achtergebleven na de oorlog. De bunkers in de Corus-duinen zorgen voor speelplezier maar worden nu toch dichtgemaakt. Op de tankval werd in de zestiger jaren volop geschaatst, er was zelfs een ijsvereniging. En dan was er nog een aantal Nederlandse militairen dat achterbleef. Ze trouwden een Wijk aan Zeese en bleven in het dorp wonen.

Corus gaat bunkers dichtmaken

In de duinen tussen Corus en de Julianaweg/Bosweg is een aantal bunkers opengemaakt. Leuk om in te spelen maar het levert ook gevaarlijke situaties op. Zoals een open Tobruk, een rond schuttersputje van beton vlak langs het pad. Het gaat verder om manschappenbunkers en een ontsmettingsgebouw.

De bunkerorganisaties zijn van de open bunkers op de hoogte maar hebben geen middelen om ze af te sluiten. Ruud Pols van het Bunkerarchief IJmuiden: 'Deze bunkers zijn herhaaldelijk afgesloten en weer opengemaakt. Het is betreurenswaardig maar de jeugd is niet te stuiten. Ook zijn er in deze regio zogenaamde "bunker-onderzoekers" actief die in de bunkers op zoek gaan naar aanwezige spullen. Wat er aan gedaan zou moeten worden is deugdelijk afsluiten en bij gelegenheid openstellen. Een goed beheer zorgt ervoor dat deze werken in goede staat voor volgende generaties behouden blijven.'

Een woordvoerder van Corus, eigenaar van het terrein, zegt in een reactie dat Corus de bunkers op korte termijn gaat afsluiten.

Schaatsen op een tankgracht

De heer van Soest tekende in 1995 een herinnering op aan de tankval, een erfenis uit de oorlog, waar met veel plezier op is geschaatst.

Rond 1960 lag er in Wijk aan Zee ten oosten van het voetbalveld een tankval. Hij was ongeveer 900 meter lang en 8 meter breed en bijna dichtgegroeid met wilgentakken, riet en rotzooi, zoals bedspiralen, oude fietsen en puin. Ik had dat bekeken en dacht... daar moet iets aan te doen zijn. Zo nam ik het initiatief en bracht een huis aan huis brief rond om vrijwilligers te vragen om dit water schoon te maken. Ongelooflijk, zeker 25 mannen kwamen met harken en schoppen, ja zelfs dhr Schoos met zijn auto, die de wilgentakken uit het water trok. De arbeid werd beloofd met in dat jaar strenge vorst, er was zelfs 1 nacht dat het 17 graden vroom. Het ijs moest 6 cm dik zijn, anders mocht ik uit veiligheidsoverwegingen de tankval niet vrijge-

ven om te schaatsen.

In de jaren 1960-1964 hebben we elk jaar kunnen schaatsen. Er werd verlichting aangelegd dankzij de heer Hakemulder die aan grondkabels en oude lantaarnpalen kon komen. Hierdoor kon er tot 's avonds 10 uur geschaatst worden.

Hotel Rijckaards kwam met een koek en sopie tent en ik zorgde voor muziek met mijn versterkers in de auto en de luidspiekers aan de kant van het ijs. Ook werd er een bestuur gevormd, Vereniging IJsbahn Tankgracht. Huis aan huis werd toen 1 gulden gevraagd om de onkosten te dekken.

Toen de Hoogovens een geluidswal ging plaatsen precies op de plek van de tankval, was het afgelopen met ons schaatsplezier en met onze vereniging.

C. van Soest (1922-1995)

Programma 4 mei:

Aanvang herdenkingsdienst: 19.00 uur
Voorgangers: pastor B. Stuifbergen en Drs. M. Lindeman
Muzikale medewerking van het koor der beide geloofsgemeenschappen o.l.v. Piet De Reuver
Organist: E. van Leersum
Aansluitend begint om 19.45 uur een stille tocht vanaf het Julianaplein, op het kerkhof is dan een kranslegging bij het graf van de Engelse oorlogsvlieger, waarna Muziekver. Arion de tocht via de De Zwaanstraat verder begeleidt.

Om 20.00 uur wordt bij het monument aan de strandopgang twee minuten stilte in acht genomen en vinden de kransleggingen plaats van een vertegenwoordiger van het gemeentebestuur van Beverwijk en diverse

maatschappelijke en politieke organisaties.

Na afloop is er in de pastorie aan de Odulfstraat gelegenheid om wat na te praten bij een kopje koffie.

Herdenkingsdienst 4 mei

Vrijheid, Grondrechten en veiligheid

Zoals in veel plaatsen in Nederland gebruikelijk is wordt ook in Wijk aan Zee voorafgaand aan de stille tocht en de aansluitende kranslegging bij het oorlogsmonument aan de De Zwaanstraat een herdenkingsdienst gehouden. Jaarlijks komen dorpsgenoten van allerlei kerkelijke en maatschappelijke richtingen bij elkaar op

Arie Kunnen onderzocht herkomst Wijk aan Zeese families

Ooit circuleerden hier slechts een tiental familienamen zoals Schellevis, Schelvis, De Boer, Bol, Snijders, Van Amersfoort, Van der Meij, Durge en Ledder. Er werd binnen het dorp getrouwd en van vers bloed van buiten was geen sprake. Dat kwam pas nadat Wijk aan Zee rond 1880 als badplaats ging fungeren.

Arie Kunnen (1925) vond het leuk om uit te zoeken wie die nieuwkomers dan wel waren en schreef er een boekje over. Hij kende de verhalen van vroeger, en heeft één en ander geverifieerd met vrienden en familieleden. Alles is opgetekend uit mondelinge overlevering. Mochten er personen ontbreken, dan kunnen mensen contact opnemen met Arie Kunnen of met de Jutter.

Ook de familie Kunnen zelf heeft haar roots elders. Arie: 'Van mijn moederskant komen we oorspronkelijk uit Egmond, van mijn vaderskant komen de voorouders uit Noord-Limburg. Zelf ben ik in Heemskerk geboren en kwam op 3-jarige leeftijd met mijn ouders en jonger zusje in Wijk aan Zee wonen. In dat huis woon ik nu al 80 jaar.'

De komst van de 'vreemdelingen' hing grofweg samen met 3 ontwikkelingen: de economie, de oorlog en de zorg. De oplevende badplaats trok rond 1900 ondernemers en twintig jaar later Duitse dienstmeisjes. Na beide oorlogen zijn er wat Nederlandse militairen blijven hangen en de verpleeghuizen trokken veel meisjes van buiten aan. Die dan weer verliefd wer-

den op Wijk aan Zeese jongens.

Kunnens onderzoek loopt tot ongeveer 1950. 'Toen is Wijk aan Zee zo enorm uitgebreid met nieuwbouw, dat het overzicht weg was. Er kwamen ineens zoveel nieuwe familienamen bij, dat was niet meer bij te houden', vertelt Arie. Het boekje is gemaakt voor vrienden en familie. De Jutter zal er gedeelten uit publiceren. Deze maand de overblijvers uit de oorlog.

Marjan Procee

Soldaten die gebleven zijn

In de Eerste Wereldoorlog 1914-1918 is Nederland strikt 'neutraal' gebleven. In- en uitvoer leverde veel problemen op. Aan de landsgrenzen en ook aan de kust was grensbewaking ingesteld. In Wijk aan Zee was een groep soldaten gelegerd. Verschillende meisjes uit ons dorp werden verliefd op deze jongens in uniform en zijn ermee getrouwd. Veel stellen zijn hier blijven wonen. Ik noem de namen van de soldaten en hun Wijk aan Zeese vrouwen.

Gijs v.d. Velde x Grietje van Amersfoort
Peter Geudeke x Neeltje Ledder
Gerard Legebeke x Marij de Boer
Kees Gieben x Jans Bruineberg
Leo Starmans x Annie van der Meij
William van den Elzen x Jo Schellevis

Soldaat Bussing is niet getrouwd maar wel in Wijk aan Zee blijven wonen.

De Tweede Wereldoorlog 1939-1945 is een van de meest zwarte tijden geweest voor ons dorp. Bij het uitbreken van de oorlog in september 1939 werd ook in ons land de mobilisatie uitgeroepen. Ook in Wijk aan Zee werden soldaten gelegerd, om de kustgrens te bewaken. Het badhotel dat al enige jaren niet meer in gebruik was werd hiervoor als kazerne ingericht. Zoals in elke legerplaats waren ook hier soldaten die een oogje lieten vallen op een plaatselijke schone. Drie militairen huwden een meisje uit ons dorp, dat waren:

Herman Reintjes x Corrie Schellevis
Gijs van Kleef x Gon de Winter
Gerrit Jan Löcher x Janie Schellevis

Op 10 mei 1940 vielen de Duitse troepen ons land binnen en op 14 mei gaf ons land zich over. Dit was het begin van vijf zware oorlogsjaren. Ons dorp is wel gespaard gebleven van oorlogshandelingen en bombardementen. De enige bom viel op het badgastenkernje, zonder veel schade aan te richten. Wel waren er Duitse soldaten in Wijk aan Zee gelegerd. Eind 1942 moest op last van de bezetter bijna het hele dorp evacueren. De meeste dorpingen werden ondergebracht in Beverwijk en Velsen Noord. Na de capitulatie van de Duitse bezetter keerden we weer terug in ons dorp. Hier werden ook weer soldaten gelegerd, de Binnenlandse Strijdkrachten, kortweg de B.S. genaamd. En waar soldaten zijn bloeit ook de liefde op. Zover bekend zijn hieruit vier huwelijken ontstaan. Deze zijn:

Bart Vrijburg x Dien van der Meij
Maarten Oliehoek x Gon Snijders
Bas Mikkers x Mien Voogdscheer
(Van der Meij)
Dick Snelleman x An Dobber

Deze echtparen zijn ook in Wijk aan Zee blijven wonen.

Arie Kunnen

de avond van de vierde mei om in de eeuwenoude dorpskerk aan het Julianaplein de slachtoffers te gedenken die vielen door oorlog en geweld.

Binnen het hoofdthema van het Nationaal Comité 4 en 5 mei Vrijheid maak je met elkaar is het jaarthema van 2007 Vrijheid, grondrechten en veiligheid.

Franklin D. Roosevelt pleitte al meer dan 65 jaar geleden met kracht voor het herstel van democratische waarden en vrijheden in de hele wereld. Hij formuleerde toen de zg. Four Freedoms van de mens. Een ervan was de Freedom from Fear (vrijwaring van angst). Een veilig bestaan is een levensvoorwaarde voor mensen. Zonder veiligheid ook geen vrijheid. Vrijheid, grondrechten en veiligheid is dus een hecht stel begrippen, dat el-

kaar in evenwicht houdt. Dat blijkt in ons land bijvoorbeeld telkens wanneer er een publiek debat ontstaat over overheidsmaatregelen die gericht zijn op het beter waarborgen van de veiligheid van samenleving en burger.

We dienen de verhouding tussen vrijheid, grondrechten en veiligheid wel te plaatsen in de Nederlandse historische context van oorlog en onderdrukking – dus van onvrijheid, geschonden grondrechten en onveiligheid – om de actuele situatie goed te kunnen duiden en zo de discussie over het onderwerp te stimuleren. Dat levert de nodige dilemma's op als het om onze vrijheid gaat.

Vrijheid maak je immers met elkaar!